

Comparison of personality abilities and self-suppression in women applying for divorce and non-applicant women

Masoumeh Bakhtiarizadeh¹, Seyyed Reza Seyyed Tabaei ²

1- Master of Clinical Psychology, Qom University of Medical Sciences, Qom, Iran.

2- Assistant Professor, Department of Psychiatry, Qom University of Medical Sciences, Qom, Iran (corresponding author). E-mail: sr_staba@gmail.com

Received: 09/08/2023

Accepted: 24/12/2023

Abstract

Introduction: Considering the effects and negative consequences of divorce at the individual and social levels, especially for women, the need for preventive measures to reduce these damages is evident.

Aim: The current research aimed to compare personality abilities and self-suppression in women applying for divorce and non-applicant women.

Methods: The current research is applied in terms of purpose and causal-comparative type of descriptive in terms of research method type and the statistical population was all the women who referred to counseling centers in Qom in 2022, from which 30 women who applied for divorce and 30 women who did not apply for divorce were selected using the available sampling method using G*Power software. The research tools were Values in Action Inventory of Strengths by Peterson and Seligman (2003), and Silencing the Self Scale by Jack (1991). To analyze the data, multivariate analysis of variance was used for the main hypothesis and univariate analysis of variance using SPSS26 software was used.

Results: The results showed that there is a difference between personality abilities and self-suppression in women applying for divorce and non-applicant women ($P < 0.01$) and women applying for divorce obtained a higher score in self-suppression and a lower score in personality abilities

Conclusion: The results showed that there is a difference between personality abilities and self-suppression in women applying for divorce and non-applicant women. In order to increase personal abilities, it is suggested to focus on individual abilities such as hope, optimism, creativity and vitality in couple training and couples therapy sessions.

Keywords: personality abilities, self-suppression, women, divorce

Bakhtiarizadeh M, Seyyeditabaei S. Comparison of personality abilities and self-suppression in women applying for divorce and non-applicant women. Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry 2024; 11 (5) :147.157
URL: <http://shenakht.muk.ac.ir/article-1-2106-fa.html>

Copyright © 2018 the Author (s). Published by Kurdistan University of Medical Sciences. This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-Non Commercial License 4.0 (CCBY-NC), where it is permissible to download, share, remix, transform, and build upon the work provided it is properly cited. The work cannot be used commercially without permission from the journal.

مقایسه توانمندی‌های شخصیت و خودسرکوبگری در زنان متقاضی طلاق و زنان غیر متقاضی

معصومه بختیاری زاده^۱، سیدرضا سیدطباطبائی^۲

۱. کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران.

۲. استادیار گروه روانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران، (مؤلف مسئول). ایمیل: sr_staba@gmail.com

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۱۰/۰۳

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۰۵/۱۸

چکیده

مقدمه: با توجه به آثار و پیامدهای منفی طلاق در سطوح فردی و اجتماعی به ویژه برای زنان، نیاز به اقدامات پیشگیرانه برای کاهش این آسیب‌ها مشهود است.

هدف: هدف از پژوهش حاضر مقایسه توانمندی‌های شخصیت و خودسرکوبگری در زنان متقاضی طلاق و زنان غیرمتقاضی بود.

روش: پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع علی-مقایسه‌ای و جامعه آماری تمام زنان مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره شهر قم در سال ۱۴۰۱ بودند که از میان آن‌ها با استفاده از نرم افزار G*Power تعداد ۳۰ نفر زنان متقاضی طلاق و تعداد ۳۰ نفر از زنان غیر متقاضی با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزار پژوهش، پرسشنامه توانمندی‌ها و ارزش‌ها در عمل پترسون و سلیگمن (۲۰۰۳) و مقیاس خودسرکوبگری جک (۱۹۹۱) بود. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون تحلیل واریانس چند متغیری برای با استفاده از نرم افزار SPSS26 استفاده گردید.

یافته‌ها: نتایج نشان داد بین توانمندی‌های شخصیت و خودسرکوبگری در زنان متقاضی طلاق و زنان غیر متقاضی تفاوت وجود دارد ($P < 0/01$) و زنان متقاضی طلاق نمره بالاتری در خودسرکوبگری و نمره پایین‌تری در توانمندی‌های شخصیت کسب کردند.

نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد بین توانمندی‌های شخصیت و خودسرکوبگری در زنان متقاضی طلاق و زنان غیر متقاضی تفاوت وجود دارد. پیشنهاد می‌شود به منظور افزایش توانمندی‌های شخصیتی، تمرکز بر توانمندی‌های فردی مانند امید، خوش‌بینی، خلاقیت و نشاط در آموزش زوجین و جلسات زوج درمانی مورد توجه قرار گیرد.

کلیدواژه‌ها: توانمندی‌های شخصیت، خودسرکوبگری، زنان، طلاق

مقدمه

نهاد خانواده، یکی از مهم‌ترین و محوری‌ترین نهادهای اثرگذار بر زندگی و آینده نسل بشر است که جامعه در سال‌های اخیر شاهد تحولات متنوعی در نهاد آن بوده است. خانواده نقش بسیار بااهمیتی در شکل‌دهی و شکل‌گیری شخصیت کودکان و نوجوانان دارد و رفتار، اعتقادات، فرهنگ، باورها و ارزش‌های والدین به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم بر شکل‌گیری شخصیت اعضای خانواده تأثیر می‌گذارد و در آن‌ها نهادینه می‌شود (فیشر و رابین^۱، ۲۰۲۵). به‌علت پیوندی که بین نهاد خانواده و جامعه وجود دارد، تغییرات و تحولات جامعه باعث شده است که شاهد تغییر در ساختار و کارکردهای خانواده باشد. همچنین با توجه به تحولات رخ داده شده در روابط جنسیتی، مشکلات اقتصادی، ناامنی شغلی و نداشتن شغل، بالابودن هزینه‌های ازدواج، رواج تجمل‌گرایی و ترس ازدواج موفق، جامعه شاهد کاهش نرخ ازدواج است (نیومن و نیومن^۲، ۲۰۲۰). ازدواج به عنوان برجسته‌ترین و بزرگ‌ترین هنجار اجتماعی برای دستیابی به نیازهای عاطفی همواره مورد تأکید بوده است (رستمی و همکاران، ۱۳۹۷). خانواده محل ارضای نیازهای مختلف جسمی، فکری و عاطفی است و آگاهی از نیازهای زیستی و روانی و آگاهی از رفع آن‌ها و مجهز بودن به فنون و شناخت گرایش‌های زیستی و روانی ضرورتی انکارناپذیر است، در غیر این صورت موجبات روانی را فراهم می‌کند. مشکلات ارتباطی بین اعضای خانواده در صورت تداوم این وضعیت باعث از هم گسیختگی خانواده، جدایی و طلاق زن و شوهر می‌شود (بهیمانی و ذوالفقاری، ۱۴۰۰). در

دهه‌های گذشته خانواده به طور فزاینده‌ای در معرض تهدید قرار گرفته و به تدریج با تنزل کارکردهای زیستی، اجتماعی، شناختی و عاطفی خانواده، اعضای آن نسبتاً احساس رضایت خود را از دست داده‌اند. کاهش تدریجی رضایت اعضای خانواده ابتدا باعث فروپاشی روانی و سپس فروپاشی اجتماعی و مواردی مانند افزایش طلاق شده است (یداسایی و همکاران، ۱۴۰۱).

طلاق به معنای فروپاشی مهم‌ترین نهاد یعنی خانواده و پایان دادن به پیوند زناشویی است. این پدیده جنبه‌های مختلفی دارد. اولاً، این یک پدیده روانی است و بر تعادل روانی نه تنها دو نفر، بلکه بر فرزندان، اقوام، دوستان و نزدیکان آن‌ها نیز تأثیر می‌گذارد. ثانیاً، یک پدیده اقتصادی است؛ زیرا منجر به فروپاشی خانواده به عنوان یک واحد اجتماعی می‌شود و یک پدیده اجتماعی است. به این معنا که علل و زمینه‌های اجتماعی موجود و ساختار جامعه می‌تواند به سبکی از جدایی خانواده تبدیل شود (داودی و همکاران، ۱۳۹۱). شواهد موجود نشان می‌دهد که امروزه افزایش غیرعادی آمار طلاق مشاهده می‌شود به طوری که رتبه چهارم طلاق در جهان را به خود اختصاص داده و نسبت طلاق به ازدواج در کشور از سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۴ از ۱۰٫۲۳ به ۲۳٫۸ افزایش یافته است (حیدری و همکاران، ۱۳۹۹).

عوامل شخصیتی ممکن است در زنان مطلقه و زنان عادی متفاوت باشد. یکی از این عوامل توانمندی‌های است. به گفته پترسون و سلیگمن^۳ (۲۰۰۴)، توانمندی‌های شخصیتی اجزا یا فرآیندهای روان‌شناختی هستند که با رشد و ارتقای فضایل مرتبط هستند. توانمندی‌های

^۱. Fishel, A. K., & Rubin, D. H.

^۲. Newman, B. M., & Newman, P. R.

^۳. Peterson, C., & Seligman, M. E.

شخصیتی به عنوان ویژگی‌های مثبتی تعریف می‌شود که در افکار، احساسات و رفتار منعکس می‌شود (پارک^۱ و همکاران، ۲۰۰۴). توانمندی‌های شخصیتی اغلب به معنای ریشه‌ای شادی با دین، قدردانی و قدردانی، امید، میل و کنجکاوی مرتبط است. تمایلات، کنجکاوی، امید، اعتماد به نفس و دیدگاه‌ها اغلب با شادی تعارض ریشه‌ای دارند و آن‌هایی که اغلب در مسیر خوشبختی قرار دارند اغلب با شوخ طبعی، میل، امید، هوش اجتماعی و عشق همراه هستند. مطالعه همه جانبه توانمندی‌های شخصیتی، عملی نوین در تحقیقات روانشناسی است و بی شک یکی از زمینه‌هایی است که تعداد فزاینده‌ای از محققین و متخصصان را درگیر خود کرده است. توانمندی‌های فردی مانند امید، خوش‌بینی، خلاقیت و نشاط از جمله موضوعات مورد توجه پژوهشگران بوده است؛ اما هر یک به طور جداگانه مورد بررسی قرار گرفته‌اند، به این معنا که هر یک از قابلیت‌ها به عنوان متغیرهای مستقل تفاوت‌های فردی هستند. به گونه‌ای تلقی شده‌اند که گویی هیچ رابطه‌ای با یکدیگر ندارند؛ اما ظهور جنبش روان‌شناسی مثبت‌گرا، فعالیت‌ها و پژوهش‌ها را به دیدگاهی جدید سوق داد، دیدگاهی که بر اساس آن قابلیت‌ها به عنوان ویژگی‌های مهم، متمایز تلقی می‌شوند. هویت واحد و به هم پیوسته در چارچوبی گسترده‌تر پیشنهاد شده است (کریم‌زاده و همکاران، ۲۰۱۵). توانمندی‌های شخصیتی به عنوان مؤلفه‌ها یا فرآیندهای روانی تعریف می‌شوند که عناصر اصلی فضایل هستند. توانمندی‌های شخصیتی افراد را قادر می‌سازد تا عملکرد بهتری داشته باشند و زندگی رضایت‌بخش و خوبی داشته باشند (نامداری، ۲۰۱۴؛ ربانی و همکاران، ۱۳۹۷).

همچنین تحقیقات نشان داده است که ثبات ازدواج با هماهنگی ویژگی‌های شخصیتی زوجین ارتباط دارد. به‌طور کلی، ویژگی‌های شخصیتی بر نحوه درک و تعامل همسران با یکدیگر تأثیر می‌گذارد و آن را تعیین می‌کند (سایه میری و همکاران، ۲۰۲۰؛ امیدوار و همکاران، ۱۳۹۴).

خودسرکوبگری یکی از عواملی است که می‌تواند باعث بروز مشکلات و تشدید تعارضات زناشویی شود. خودسرکوبگری به عنوان امتناع از بیان نیازها، احساسات و عقاید، با هدف ایجاد و تعادل^۲ در رابطه و جلوگیری از طرد شدن^۳ تعریف می‌شود (نگی^۴ و همکاران، ۲۰۱۰) و دارای چهار جنبه اساسی خود ادراک بیرونی، توجه به عنوان ایثار، خاموشی و خود تقسیم شده است (جک و دیل^۵، ۲۰۱۰). جک و دیل (۱۹۹۱) نظریه خودسرکوبی را بر این مفهوم استوار کردند که زنان بر اساس مشارکت در روابط نزدیک و واقعی با دیگران برای خود ارزش قائل هستند. این نظریه بیان می‌کند که حالات روان‌شناختی منفی مانند افسردگی در زنان ارتباط تنگاتنگی با تجربیات آن‌ها در روابط عاشقانه دارد. به خصوص اگر زنان با نقش‌های زنانه فرهنگی مناسب تربیت شوند. روانشناسان معتقدند که خودسرکوبگری در افراد مختلف در سطوح بالا و پایین رخ می‌دهد. افراد دارای خویش‌نظمی بالا، بر خلاف افراد دارای خویش‌نظمی پایین، افراد فداکاری هستند که مشکلات خود را برای خود نگه می‌دارند. چنین افرادی برای گسترش و حفظ روابط خود تلاش زیادی می‌کنند. ناامیدی آن‌ها اغلب به صورت خشم بیان نمی‌شود. این افراد برای جلب تأیید دیگران و حفظ

^۲. balancing Ability

^۳. exclusion

^۴. Negy, C.

^۵. Jack, D. C., & Dill, D.

^۱. Park, N.

روابط خود، احساسات واقعی خود را پنهان نگه می‌دارند (زمانی زارچی و همکاران، ۱۳۹۷). پیتیکاینن^۱ (۲۰۱۸) در مطالعه خود با هدف بررسی نقش خودسرکوبگری در تعارضات زناشویی دریافت که سکوت و خودسرکوبگری می‌تواند به عنوان یک عامل مشکل‌ساز در روابط زناشویی نقش داشته باشد. نتایج مطالعه وایفن^۲ و همکاران (۲۰۰۷) نشان داد که خودسرکوبی نقش واسطه‌ای در رابطه بین تعارض زناشویی و علائم افسردگی در زوجین دارد. خودسرکوبی به تدریج باعث کاهش عزت نفس فرد می‌شود (آذری و همکاران، ۱۴۰۰).

با توجه به آثار و پیامدهای منفی طلاق در سطوح فردی و اجتماعی به ویژه برای زنان، نیاز به اقدامات پیشگیرانه برای کاهش این آسیب‌ها مشهود است و انجام چنین تحقیقاتی می‌تواند درصدی از این کاهش را تحمل کند؛ لذا محقق در این پژوهش به دنبال آیا پاسخگویی به این سؤال است که آیا بین توانمندی‌های شخصیت و خودسرکوبگری در زنان متقاضی و زنان غیرمتقاضی تفاوت وجود دارد؟

روش

پژوهش حاضر از نظر نوع کاربردی و از نظر روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع علی-مقایسه‌ای و در جامعه آماری تمام زنان مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره شهر قم در سال ۱۴۰۱ بودند که از میان آن‌ها با استفاده از نرم افزار G*Power تعداد ۳۰ نفر زنان متقاضی طلاق و تعداد ۳۰ نفر از زنان غیرمتقاضی با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. معیارهای ورود به پژوهش سن بین ۲۰ تا ۵۰ سال، سکونت در شهر قم،

رضایت آگاهانه، تکمیل کامل پرسشنامه‌های پژوهش و نداشتن بعضی از بیماری اعصاب مثل جنون یا اختلال دوقطبی یا اختلال در حافظه یا عقب ماندگی ذهنی بود. معیارهای خروج از پژوهش سن کمتر یا بیشتر از بازه سنی ۲۰ تا ۵۰ سال، عدم سکونت در شهر قم، عدم رضایت و عدم تکمیل پرسشنامه‌ها بود. به‌منظور جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه‌ها با توجه به متغیرهای پژوهش انتخاب شدند. با افراد نمونه برای آن‌ها توضیح داده شد هدف از انجام این کار، اجرای یک کار پژوهشی است و اینکه اطلاعات کاملاً محرمانه باقی خواهد ماند و بعد از اخذ رضایت آزمودنی‌ها پرسشنامه‌ها در اختیار آنان قرار گرفت. در نهایت امر تمام پرسشنامه‌ها جمع‌آوری و جهت تجزیه و تحلیل موردبررسی قرار گرفت. روش آمار استنباطی، متناسب با سطح سنجش داده‌ها و مفروضات آماری آزمون تحلیل واریانس چند متغیری برای فرضیه اصلی و تحلیل واریانس تک متغیری برای فرضیه‌های فرعی جهت آزمون فرضیه‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS-26 استفاده گردید.

ابزار

پرسشنامه توانمندی‌ها و ارزش‌ها در عمل^۳.

پرسشنامه توانمندی‌ها و ارزش‌ها در عمل در سال ۲۰۰۳ توسط پترسون و سلینگمن^۴ به منظور سنجش توانمندی‌های شخصیتی افراد ساخته شد تا شش فضیلت جهانی: خرد، انسانیت، شجاعت، عدالت، پرهیزکاری و تعالی را که در همه ادیان و مذاهب به آن‌ها اشاره شده و نیز ۲۴ توانمندی شخصیتی یعنی: خلاقیت، کنجکاوی، قضاوت، عشق به یادگیری، چشم انداز مثبت، شهامت، پشتکار، درستکاری، اشتیاق، عشق، مهربانی، هوش

^۳. Values in Action Inventory of Strengths

^۴. Peterson, C., & Seligman, M. E.

^۱. Pietikäinen, K. S.

^۲. Whiffen, V. E.

۰/۸۶ و آلفای کرونباخ در دامنه ۰/۸۶ تا ۰/۹۶ به دست آمد.

مقیاس خود سرکوبگری^۲. به منظور اندازه گیری خودسرکوبگری، مقیاسی توسط جک در سال ۱۹۹۱ ارائه شده است. این مقیاس ۳۱ گویه ای، به صورت خود گزارشی تنظیم شده است. سطح سنجش این مقیاس طیف لیکرت پنج گزینه ای با دامنه بسیار موافق تا بسیار مخالف است. این مقیاس شامل چهار زیر مقیاس است: ارزیابی و درک خود به وسیله استانداردهای بیرونی، مراقبت از دیگران به قیمت قربانی کردن خود، خاموش کردن خود، خود تقسیم شده. در رابطه با سنجش میزان خودسرکوبگری باید گفت که این مقیاس با طیف لیکرت پنج گزینه ای سنجیده شده است: (کاملاً درست = ۵، درست = ۴، نه نادرست و نه درست = ۳، نادرست = ۲، کاملاً نادرست = ۱) و برخی گویه ها (۱۵-۳۱-۸-۱۱-۱) نیز به صورت برعکس (کاملاً درست = ۱، درست = ۲، نه نادرست و نه درست = ۳، نادرست = ۴، کاملاً نادرست = ۵) کدگذاری شده اند. حداقل نمره خود خاموشی (که از جمع ۳۰ گویه به دست می آید) ۳۰ و حداکثر نمره ۱۵۰ است. نمره بیشتر معادل میزان خودسرکوبگری بیشتر و نمره کم تر معادل میزان خود خاموشی کم تر است (جک، ۲۰۱۰). در پژوهش سادات حسینی و درویشی (۱۳۹۴) روایی سازه این پرسشنامه از طریق تحلیل عاملی اکتشافی بررسی و ضریب KMO و آزمون کرویت بارتلت به ترتیب ۰/۷۱ و ۰/۱۳۹ به دست آمد که در سطح ۰/۰۱ حاکی از روایی سازه این ابزار بود. سادات حسینی و درویشی (۱۳۹۴) ضرایب آلفای کرونباخ را برای این ابزار ۰/۸۷ و ۰/۶۷ گزارش کردند.

اجتماعی، کار گروهی، انصاف، رهبری گروه، گذشت خطای دیگران، احتیاط، تواضع، خویشن داری، درک زیبایی، قدردانی، امید، شوخ طبعی و معنویت را مورد ارزیابی قرار می دهد. هر کدام از شش فضیلت فوق از مجموعه ای از این توانمندی های رفتاری تشکیل یافته اند. آزمون اصلی یک ابزار خود گزارشی و دارای ۲۴۰ عبارت است؛ یعنی هر توانمندی با ۱۰ عبارت مورد سنجش قرار می گیرد. گویه های این مقیاس بر روی یک طیف لیکرت ۵ درجه ای قرار دارد. آزمودنی باید در یک مقیاس لیکرت ۵ درجه ای میزان موافقت یا مخالفت خود به هر یک از عبارات را بیان کند. این آزمون از پایایی و روایی بالایی برخوردار است. ضریب همسانی درونی آن بالاتر از ۰/۷۰ و پایایی آن با روش بازآزمایی هم بالاتر از ۰/۷۰ بوده است. با توجه به تعداد زیاد گویه ها فرم کوتاه ۴۸ گویه ای از این مقیاس تدوین شده است و در پژوهش ها نیز به کار برده شده است (الکس لینلی^۱ و همکاران، ۲۰۰۷). پارک و همکاران (۲۰۰۴) در پژوهش در آلمان روایی پایایی این ابزار را رضایت بخش به دست آوردند. پیترون و سلیگمن آلفای کرونباخ این مقیاس را ۰/۷۰ گزارش کرده اند. نامداری (۱۳۸۹) این سیاهه را برای نخستین بار در ایران هنجاریابی و اعتباریابی کرده است. او برای بررسی روایی این آزمون از روایی سازه، روش تحلیل عوامل، روایی ملاکی از نوع هم زمان و روایی تشخیصی و برای تعیین پایایی این آزمون از روش بازآزمایی و برای همسانی درونی آن از روش آلفای کرونباخ استفاده کرد. در پژوهش او، پایایی زیرمقیاس های آزمون به روش بازآزمایی بین ۰/۶۲ تا

^۲. Silencing the Self Scale

^۱. Alex Linley, P.

یافته‌ها

سیکل، ۱۳/۳ درصد دارای تحصیلات دیپلم، ۳/۳ درصد دارای تحصیلات فوق دیپلم، ۱۳/۳ درصد دارای تحصیلات لیسانس، ۳۰ درصد دارای تحصیلات فوق لیسانس و ۲۶/۷ درصد دارای تحصیلات دکتری بودند. در گروه زنان متقاضی طلاق ۳۶/۷ درصد شاغل، ۱۳/۳ غیر شاغل و ۵۰ درصد خانه‌دار بودند. همچنین در گروه زنان غیر متقاضی ۴۳/۳ درصد شاغل، ۱۳/۳ درصد غیر شاغل و ۴۳/۳ درصد خانه‌دار بودند.

جدول ۱ میانگین و انحراف معیار توانمندی‌های شخصیت و خودسرکوبگری را در گروه زنان متقاضی طلاق و زنان غیر متقاضی نشان می‌دهد.

در گروه زنان متقاضی طلاق ۳۶/۷ درصد دارای سن ۳۰-۴۰ سال، ۲۶/۷ درصد دارای سن ۴۰-۵۰ سال بودند. همچنین در گروه زنان غیرمتقاضی ۲۶/۷ درصد دارای سن ۲۰-۳۰ سال، ۴۰/۰ درصد دارای سن ۳۰-۴۰ سال و ۳۳/۳ درصد دارای سن ۴۰-۵۰ سال بودند. گروه زنان متقاضی طلاق ۱۰ درصد دارای تحصیلات زیرسیکل، ۱۳/۳ دارای تحصیلات سیکل، ۲۶/۷ درصد دارای تحصیلات دیپلم، ۶/۷ درصد دارای تحصیلات فوق دیپلم، ۳۰ درصد دارای تحصیلات لیسانس و ۱۳/۳ درصد دارای تحصیلات فوق لیسانس بودند. در گروه زنان غیر متقاضی ۶/۷ درصد دارای تحصیلات زیرسیکل، ۶/۷ دارای تحصیلات

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار توانمندی‌های شخصیت و خودسرکوبگری

متغیر	گروه	میانگین	انحراف معیار
توانمندی‌های شخصیت	زنان متقاضی طلاق	۷۳.۴۳	۱۱.۳۹۵
	زنان غیر متقاضی	۹۷.۲۳	۹.۸۰۷
خودسرکوبگری	زنان متقاضی طلاق	۹۹.۳۰	۱۱.۶۲۴
	زنان غیر متقاضی	۸۵.۲۰	۲۱.۱۸۱

جدول ۲ آزمون تحلیل واریانس یک‌راهه توانمندی‌های شخصیت و خودسرکوبگری نشان می‌دهد.

جدول ۱ نشان می‌دهد زنان متقاضی نسبت به زنان غیرمتقاضی طلاق نمره بالاتری در خودسرکوبگری و نمره پایین‌تری در توانمندی‌های شخصیت داشتند.

جدول ۲. نتایج تحلیل واریانس یک‌راهه

متغیر وابسته	منبع	مجذور توان دوم خطا	درجه آزادی	میانگین توان دوم خطا	F	معناداری	ضریب اثر (η^2)	توان آماری
توانمندی‌های شخصیت	گروه	۸۴۹۶۶۰۰	۱	۸۴۹۶۶۰۰	۷۵.۱۸۳	.۰۰۱	.۲۲۶	.۹۳۱
	خطا	۶۵۵۴.۷۳۳	۵۸	۱۱۳.۰۱۳				
	کل	۱۵۰۵۱.۳۳۳	۵۹					

خودسرکوبگری	گروه	۲۹۸۲.۱۵۰	۱	۲۹۸۲.۱۵۰	۱۰.۲۱۷	۰.۰۰۱	۰.۱۹۴	۰.۷۹۰
خطا		۱۶۹۲۹.۱۰۰	۵۸	۲۹۱۸۸۱				
کل		۱۹۹۱۱.۲۵۰	۵۹					

شخصیت ($F=۷۵/۱۸۳$, $P=۰/۰۰۱$) و خودسرکوبگری ($F=۱۰/۲۱۷$, $P=۰/۰۰۱$) تفاوت معناداری وجود دارد.

عشق به همراهی دیگران، عدالت و رابطه منصفانه با جامعه یا گروه‌ها، میانه‌روی و مدیریت خود و حفظ هماهنگی با دیگران، شجاعت و تمایل برای روبه‌رو شدن با چالش‌ها و خرد و دانش و درک فرد از توانایی‌هایش در تعقیب اهداف می‌توانند خود شخصی را در زنان تقویت کنند (خیرالهی و همکاران، ۱۴۰۳).

پس از تجزیه و تحلیل اطلاعات، نتایج حاصل از تحلیل داده‌ها نشان داد مقدار میانگین خودسرکوبگری در بین زنان متقاضی طلاق بیش از زنان فاقد بحران زناشویی است و می‌توان گفت بین خودسرکوبگری در زنان متقاضی طلاق با سابقه ازدواج زودهنگام و زنان فاقد بحران زناشویی تفاوت وجود دارد. پژوهش‌های آذری و همکاران (۱۴۰۰)، زمانی زارچی و همکاران (۱۳۹۷)، پیتیکان (۲۰۱۸) با نتایج این پژوهش همسو است.

در تبیین می‌توان گفت تحقیقات مختلف عوامل مختلفی را در بروز تعارض و گرایش به طلاق دخیل می‌دانند که می‌توان از آن به عنوان خودسرکوبگری یاد کرد (آذری و همکاران، ۱۴۰۰). خودسرکوبگری یکی از عواملی است که می‌تواند باعث بروز مشکلات و تشدید تعارضات زناشویی شود. خودسرکوبگری به عنوان امتناع از بیان نیازها، احساسات و عقاید با هدف ایجاد تعادل در رابطه و جلوگیری از طرد تعریف می‌شود (ناگی و همکاران، ۲۰۱۰) و دارای چهار جنبه اساسی است: ادراک بیرونی، توجه به عنوان خود، فداکاری، سکوت و

جدول ۲ نشان می‌دهد که بین دو گروه زنان متقاضی طلاق و زنان غیرمتقاضی در زمینه شاخص توانمندی‌های

بحث

پس از تجزیه و تحلیل اطلاعات، نتایج حاصل از تحلیل داده‌ها نشان داد مقدار میانگین توانمندی‌های شخصیت در بین زنان فاقد بحران زناشویی بیش از زنان متقاضی طلاق است و می‌توان گفت بین توانمندی‌های شخصیت در زنان متقاضی طلاق با سابقه ازدواج زودهنگام و زنان فاقد بحران زناشویی تفاوت وجود دارد. پژوهش‌های ربانی و همکاران (۱۳۹۷)، امیدوار و همکاران (۱۳۹۴)، پیتیکان (۲۰۱۸) با نتایج این پژوهش همسو است.

در تبیین می‌توان گفت عوامل شخصیتی ممکن است در زنان مطلقه و زنان عادی متفاوت باشد. یکی از این عوامل، توانمندی‌های شخصیت است. به گفته پترسون و سلیگمن (۲۰۰۴)، توانمندی‌های شخصیت اجزا یا فرآیندهای روان‌شناختی هستند که با رشد و ارتقای فضایل مرتبط هستند. توانمندی‌های شخصیت به عنوان ویژگی‌های مثبتی تعریف می‌شود که در افکار، احساسات و رفتار منعکس می‌شود (پارک و همکاران، ۲۰۰۴). می‌توان به فضیلت‌های برخاسته از نیرومندی‌های منش به عنوان مسیرهای روان‌شناختی اشاره کرد که علاوه بر آنکه برای پیگیری ارزش‌های اخلاقی مهم‌اند، افکار، احساسات و رفتارهایی را که می‌تواند برای غلبه بر عوامل استرس‌زای زندگی و شغلی، مؤثر باشند، در اختیار افراد قرار می‌دهند؛ زیرا فضیلت‌هایی مانند تعالی و حرکت در راستای دستیابی به هدف یا معنا در زندگی، انسانیت و

بر زمان و چگونگی تجربه و ابراز هیجان‌ها در نظر گرفت (خسروی و همکاران، ۱۴۰۲).

نتیجه‌گیری

پیشنهاد می‌شود به منظور افزایش توانمندی‌های شخصیتی، تمرکز بر توانمندی‌های فردی مانند امید، خوش‌بینی، خلاقیت و نشاط در آموزش زوجین و جلسات زوج درمانی مورد توجه قرار گیرد. با توجه به اینکه افرادی که در روابط خود دارای خودسرکوبی بالا هستند، نیازهای خود را سرکوب می‌کنند و به این ترتیب محبت و دوستی کمتری را در روابط زناشویی خود تجربه می‌کنند پیشنهاد می‌شود در مراکز مشاوره شهر قم در این زمینه راهکارهایی ارائه شود. این پژوهش در بین زنان مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره شهر قم انجام شده در تعمیم نتایج حاصل به گروه‌های دیگر در سایر شهرها باید احتیاط لازم به عمل آید. در این پژوهش برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه استفاده شده است. بنابراین محدودیت‌های پرسشنامه‌ها در پژوهش، از قبیل یادآوری وضعیت گذشته، صحت پاسخ‌دهی به سؤالات و ... در پژوهش حاضر نیز در نظر گرفته می‌شود. پیشنهاد می‌شود در مطالعات آتی از روش‌های دیگری نظیر مصاحبه نیز استفاده شود. انجام تحقیقات مشابه در سایر استان‌ها و شهرستان‌ها و مقایسه آن‌ها به‌منظور به دست آوردن اطلاعات بیشتر در مورد تفاوت آن‌ها با یکدیگر و سبب‌شناسی آن پیشنهاد می‌شود.

سپاسگزاری

این مطالعه بخشی از نتایج پایان نامه سرکار خانم معصومه بختیاری زاده، با راهنمایی جناب دکتر سید رضا سید طبائی در دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم است. بدینوسیله از همه زنانی که در این پژوهش شرکت کردند، همچنین مسئولین دانشگاه آزاد اسلامی که با همکاری خود امکان

خود تقسیم می‌شود (جک و دیل، ۲۰۱۰). جک و دیل (۱۹۹۱) نظریه خودسرکوبگری را بر این مفهوم استوار کردند که زنان بر اساس درگیر شدن در روابط نزدیک و معتبر با دیگران برای خود ارزش قائل هستند. این نظریه بیان می‌کند که حالات روانی منفی مانند افسردگی در زنان با تجربیات آن‌ها در روابط عاشقانه ارتباط تنگاتنگی دارد. به خصوص اگر زنان با نقش‌های زنانه فرهنگی مناسب تربیت شوند. روانشناسان معتقدند که خودسرکوبگری در افراد مختلف در سطوح بالا و پایین رخ می‌دهد. افرادی که خودکنترلی بالایی دارند، بر خلاف افرادی که خودکنترلی پایینی دارند، افرادی فداکار هستند که مشکلات خود را برای خود نگه می‌دارند. چنین افرادی برای گسترش و حفظ روابط خود تلاش زیادی می‌کنند. ناامیدی آن‌ها اغلب با خشم بیان نمی‌شود. این افراد احساسات واقعی خود را پنهان نگه می‌دارند تا تائید دیگران را به دست آورند و روابط خود را حفظ کنند (زمانی زارچی و همکاران، ۱۳۹۷). خودسرکوبگری مانند مکانیسمی دفاعی عمل می‌کند و به اجتناب و مهار اطلاعات تهدیدکننده و عدم ابراز تجارب هیجانی ناخوشایند منجر می‌شود. این مکانیسم دفاعی باعث می‌شود که فرد تجارب عاطفی منفی را نادیده بگیرد و آن‌ها را ابراز نکند. سرکوبگری عاطفی به عنوان جنبه‌ای از تنظیم هیجان نیز در نظر گرفته شده است و بدین ترتیب بر پایه دانش افراد از هیجان‌هایشان قرار دارد که علل آن‌ها، احساسات جسمانی و رفتارهایی که ابزار می‌شوند و شیوه‌های ممکن تعدیل این هیجان‌ها را در برمی‌گیرد. سرکوبگری عاطفی را همچنین می‌توان روش‌های تعمدی و خودکار کنترل هیجان‌ها و اثرگذاری

نداشتند

این پژوهش را فراهم آورند تشکر و قدردانی می‌شود.

نویسندگان مقاله حاضر هیچ گونه تضاد منافع و منبع مالی

References

- Alex Linley, P., Maltby, J., Wood, A. M., Joseph, S., Harrington, S., Peterson, C., Park, N., & Seligman, M. E. P. (2007). Character strengths in the United Kingdom: The VIA Inventory of Strengths. *Personality and Individual Differences*, 43(2), 341-351. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.paid.2006.12.004>
- Azari, V., Kazemian Moghadam, K., & Mehrabizadeh Honarmand, M. (2020). The effectiveness of Compassion-Focused Therapy on silencing the self and emotional intimacy in divorce seeking women. *Iranian Journal of Family Psychology*, 7(1), 81-92. <https://doi.org/10.52547/ijfp.7.1.81>
- Davoodi, Z., Etemadi, O., Bahrami, F., Shahsiah, M. (2012). The effect of brief solution-focused couple therapy approach on couples' marital adjustment in men and women prone to divorce in 2010-2011 in Isfahan. *Journal of Fundamentals of Mental Health*, 14(55), 9-190.
- Fishel, A. K., & Rubin, D. H. (2025). 13 - Family Therapy. In T. A. Stern, T. E. Wilens, & M. Fava (Eds.), *Massachusetts General Hospital Comprehensive Clinical Psychiatry (Third Edition)* (pp. 128-137). Elsevier. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/B978-0-443-11844-9.00013-8>
- Heydari, H., kimiaee, S. A., Khooyi nezhad, G., & Mashhadi, A. (2020). The effectiveness of divorce prevention counseling model on marital satisfaction in early marriages. *Medical journal of Mashhad University of Medical Sciences*, 63(1), 2249-2258. <https://doi.org/10.22038/mjms.2020.15981>
- Jack, D. C., & Dill, D. (2010). Silencing The Self-Scale: schemas of intimacy associated with depression in women. *Psychology of Women Quarterly*, 16, 97-106.
- Karimizadeh, F. Shafiabadi, A. Farahbakhsh, Kiyomars. (2015). A survey on the relationship between personality abilities and the ethical foundations of delinquent youth. *Journal of Psychology and Educational Sciences*, 2(2), 11-21.
- Kheyrollahi, R., Farghadani, A., Janbozorgi, M., & Shaterian Mohammadi, F. (2024). Investigating the Mediating Role of Self-Caring and Perception of Psychological Help-Seeking Stigma in the Relationship between Virtues in Mental Health among Counselors and Psychologists. *Positive Psychology Research*, 10(1), 1-18. <https://doi.org/10.22108/ppls.2023.134133.2324>
- Khosravi, Z., Navabi Nejad, S., Davodi, H., & Pirani, Z. (2023). Comparing the Effectiveness of Schema-Based Education and Acceptance and Commitment-Based Education on Emotional Repression in Family Caring Mothers [Original Research Article]. *Middle Eastern Journal of Disability Studies*, 13(0), 91-91. <http://jdisabilstud.org/article-1-2147-fa.html>
- Namdari, K. (2010). Normative assessment of the Valuse in Action Inventory of Strengths and the effectiveness of cognitive training to promote hope on the level of personality capabilities of depressed clients. PhD thesis, University of Isfahan.
- Namdari, K. (2014). *Normalization of the test of abilities and values in practice and the effectiveness of cognitive education on hope promotion on the level of personality abilities of depressed patients*.
- Negy, C., Hammons, M. E., Reig-Ferrer, A., & Carper, T. M. (2010). The importance of addressing acculturative stress in marital therapy with Hispanic immigrant women. *Clinical and Health Psychology*, 10, 5-21.

- Newman, B. M., & Newman, P. R. (2020). Chapter 10 - Family theories. In B. M. Newman & P. R. Newman (Eds.), *Theories of Adolescent Development* (pp. 279-312). Academic Press. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-815450-2.00010-3>
- Omidhar, Y., Jokar, M., Pakizeh, A. (2014). *Comparison of personality traits in couples applying for divorce and normal*. International Conference on Psychology and Culture of Life. Period
- Omidvar, B. Fatehizadeh, M. S. & Ahmadi, A. (2009). "Investigate the effect of pre-marital training on marital expectations in Shiraz students on the verge of marriage". *Journal of Family Research*, 5, 18, 231-246.
- Park, N., Peterson, C., & Seligman, M. E. (2004). Strengths of character and well-being. *Journal of social and Clinical Psychology*, 23(5), 603-619.
- Park, N., Peterson, C., & Seligman, M. E. (2004). Strengths of character and well-being. *Journal of social and Clinical Psychology*, 23(5), 603-619.
- Peterson, C., & Seligman, M. E. (2003). Character strengths before and after September 11. *Psychological Science*, 14(4), 381-384.
- Peterson, C., & Seligman, M. E. (2004). *Character strengths and virtues: A handbook and classification*. Washington: American Psychological Association.
- Pietikäinen, K. S. (2018). Silence that speaks: The local inferences of withholding a response in intercultural couples' conflicts. *Journal of Pragmatics*, 129, 76-89.
- Rabbani, F., Elhami, S., Ghodrati Esfahani, Z., & Fathollahzadeh, N. (2019). Comparison of personality abilities, coping styles, and self-efficacy in two groups of women (housewife and teacher). *Medical journal of Mashhad University of medical sciences*, 61 (supplment1), 330-343. <https://doi.org/10.22038/mjms.2019.15095>
- Rostami, M., saadati, n., & yousefi, z. (2018). The investigation and comparison of the efficacy of emotionally focused couple therapy and solution focused couple therapy on reducing fear of intimacy and increasing couples' sexual satisfaction. *Biannual Journal of Applied Counseling*, 8(2), 1-22. <https://doi.org/10.22055/jac.2018.23429.1509>
- Sadat Hosseini, F., & Darvishi, K. (2015). The role of personality traits and aspects of family parenting in adolescents' self-extinguishment and self-criticism. *The Women and Families Cultural-Educational*, 10(32), 73-98. https://cwfs.ihu.ac.ir/article_201670_e1ba3274a3f75f8573536c9fde893b40.pdf
- Sayehmiri, K., Kareem, K. I., Abdi, K., Dalvand, S., & Gheslagh, R. G. (2020). The relationship between personality traits and marital satisfaction: a systematic review and meta-analysis. *BMC psychology*, 8(1), 15. <https://doi.org/10.1186/s40359-020-0383-z>
- Whiffen, V. E., Foot, M. L., & Thompson, J. M. (2007). Self-silencing mediates the link between marital conflict and depression. *Journal of Social and Personal Relationships*, 24(6), 993-1006. <https://doi.org/10.1177/026540750707084813>
- Yadsaye, M., Gholitabarladarry, G., Yadsaye, M., & Javanshirafshar, M. (2022). Examining divorce applicants' perceptions of premarital counseling. *Political Sociology of Iran*, 5(12), 3293-3305. <https://doi.org/10.30510/psi.2022.348372.3618>
- Zamani Zarchi, M. S., Samadi Kashan, S., & Ghasemzadeh, S. (2019). Comparison of emotional schemas and self-repression in women seeking divorce and non-claimants of divorce. *Journal of policing and social studies of women and family*, 6(2 (11)), 147-158. SID. <https://sid.ir/paper/367537/en>